

Världen

Australien

Steve Page vill inte ses som kriminell för att han tar droger. För honom har tillvaron i Australiens huvudstad Canberra nu blivit enklare, efter att tunga droger avkriminaliserats i huvudstadsområdet i landet.

BILDER: JOHAN AUGUSTIN

Nu blir det grönt ljus för tunga droger i Canberra

Australiens huvudstad Canberra avkriminaliserar tunga droger, vilket beslutsfattare hoppas blir första steget i att ta bort stigman för droganvändare. Flera varnar om den liberala hållningen till droger i staden, men stödet är stort.

– Nu sätts hälsan i första hand, säger droganvändaren Steve Page.

Han är 54 år och har tagit droger sedan han var 15, uppger han. Steve Page sätter sig på gräsmattan utanför Cahmas lokaler i Canberra. Han tändar en cigarett och berättar att han började som volontär på Canberra Alliance for Harm Minimisation and Advocacy för att nyligen bli deltidsanställd av organisationen som anställer och hjälper droganvändare genom en rad program och tjänster.

Nu använder Steve canna-

bis dagligen, och ”heroin en gång i månaden”. Det gäller att hitta en balans med drogerna menar han, och med den nya lagen som avkriminaliserar tunga droger som heroin i territoriet ACT (Australian Capital Territory), där huvudstaden Canberra ligger, blir det betydligt lättare för Steve och andra droganvändare att leva sina liv.

– Det är bättre med den nya lagen. Nu sätts hälsan i första hand.

Även om tunga droger som ko-

kain och heroin fortfarande kommer vara olagliga i ACT framöver så kommer droganvändare med innehav för personligt bruk inte dömas och belastas med ett kriminellt brottsregister, utan kan istället få ringa böter och ta del av vård.

Det är goda nyheter även för Cahmas chef Chris Gough som även han började tidigt med heroin som ledde till att han hamnade i brottsregistret och varken fick ”jobb eller egna boenden”.

– Det finns även en utbredd självstigma, säger Chris som drabbades av lågt självförtroende som knappast blev bättre av att komma i kläm med polisen.

Nu vill Chris Gough tillsammans med Cahma försöka få Canberra-polisen att förändra sina attityder kring droganvändning – ”så att polisen inte längre sätter dit personer som de inte gillar”.

Det hela kommer i stället att handla om ”en folkhälsofråga”.

– Vi ska bygga broar med polisen och så småningom kanske vi kan se reglering och skatt på droger – som för alkohol och tobak, säger han.

Och det är just folkhälsofrågan som Labor-ledamoten Michael Pettersson ville ha i fokus när han nyligen fick igenom sitt förslag i Canberras parlament.

– Vi kan inte vinna kriget mot droger och jag accepterar att många människor använder dem, säger Michael Pettersson när han går förbi parlamentet.

Den nya lagen är en fortsättning på vad Michael Pettersson fick igenom för snart två år sedan – när cannabis blev avkriminaliserat och varje invånare sedan dess kan odla två plantor i hemmet.

Generellt sett är ACT:s befolkning väldigt drogliberal där undersökningar visar att 70 procent ger tummen upp för att tillåta droger och

där hälften av befolkningen på runt en halv miljon har provat droger. Michael som själv har testat droger utan att gå in i detalj vilka, kan även längre fram tänka sig att vissa substanser som cannabis kan säljas kontrollerat över disk, ungefär som på ett apotek.

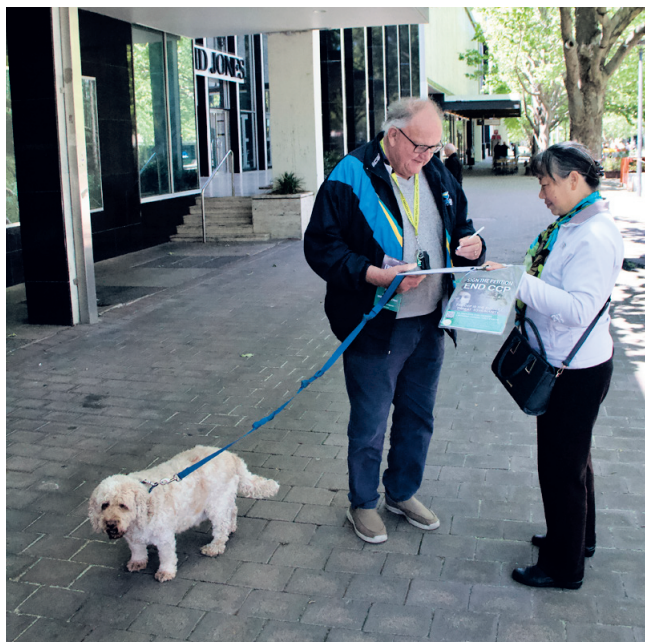
Samtidigt får 31-åringens liberala ställning till droger kritik där vissa hävdar att avkriminaliseringen av tunga droger leder till drogturism, där kriminella gäng kommer att slåss om marknaden.

”

Lagen är alldeles för mycket uppe i luften, den har ingen strategi och polisen kommer inte att kunna följa de nya regelverken.

Alex Caruana
Chef på den federala polismyndigheten AFPFA

Den kritiken tar Michael Pettersson med ro och menar att gängen redan finns i Canberra, och att den handeln knappast drar in några skatteintäkter. Han menar vidare att i städer som Amsterdam kan vem

Chris Gough (bilden till vänster) är chef på Cahmas (Canberra Alliance for Harm Minimisation and Advocacy) och är nöjd med den nya lagen medan Bill Stefaniak (bilden till höger) går genom Canberra för att få människor att skriva under ett upprop mot den nya lagen.

Alex Caruana på den federala polismyndigheten tror inte att polisen har tid att skriva ut böter till personer med droger.

Michael Pettersson utanför parlamentet där han fick igenom den nya droglagen i ACT.

som helst lätt skaffa droger snabbt genom att bara gå in på ett kafé.

– Här är det inte lika lätt – och droghandeln är fortfarande olaglig, säger Michael och klagör:

– Det viktigaste i det här är att vi måste behandla droger som en folkhälsofråga.

Den nya lagen lämnar frågetecknen, bland annat hur polisen ska agera, och hur de ska hinna med en potentiell ökad arbetsbörda.

– Lagen är alldeles för mycket uppe i luften, den har ingen strategi och polisen kommer inte att kunna följa de nya regelverken, säger Alex Caruana, som är chef på den federala polismyndigheten AFP.

Enligt honom är poliskåren redan underbetald och kommer antagligen bara "se mellan fingrarna" när de stöter på personer med små kvantiteter av droger.

– Hittills har ingen kunnat förklara för oss hur regeringen ska kunna verkställa att dela ut böter på 100 dollar för innehav av olagliga droger, säger Alex Caruana som förklarar att droger som hittas på personer måste vägas och analyseras för att veta vad det rör sig om, och det är helt enkelt för mycket arbete.

Han beskriver det hela som en "perfekt storm" för drogförsäljning och användning inom ACT, där personligt innehav genom den nya lagen möjliggör att man till exem-

pel kan ha 1,5 gram kokain och lika mycket metamfetamin, som även kallas "ice" på sig. Det banar vägen för en helt ny "droginfrastruktur" – där droghandlare kan dela upp vikten i små doser och sälja vidare, och därav inte passera gränsen för eget bruk. Resultat är inte vad polisen vill se:

– Knarkhandlare kan få böta 100 dollar genom lagen som inte ens verkställs.

Droganvändning är på väg upp i Australien, och framför allt är det "ice" som klättrar i popularitet. Faktum är att landet enligt en färsk undersökning har den högsta rapporterade användningen av drogen per capita i världen.

En som har erfarenhet av den och andra tunga droger i arbetslivet är ex-polisen Jason Taylor. Han berättar att det ofta tog en hel grupp poliser att brotta ner en "ice"-påverkad person som ofta blir väldigt våldsamma. Han håller dock med om att alkohol också skapar mycket problem i samhället med brott som till exempel misshandel.

– Drogerna blir ju bara ytterligare ett problem som polisen måste hantera utöver alkoholen, säger han.

Samtidigt tror Jason Taylor att en liberal drogmarknad kommer att leda till mer våld bland de kriminella gängerna där en ny "knarkturism" sänder ut helt fel signaler,

Fakta: Nya droglagen

- Den nya lagen om avkriminalisering av tunga droger som är uppbackad av Canberras Labor-Greens koalitionsregering kommer börja gälla i oktober 2023.

- Den nya lagen innebär att droganvändare inte längre kommer utsättas för potentiella fängelsestraff, utan kan istället få en varning, böter på 100 australiensiska dollar (cirka 700 kronor) eller hänvisas till rehabilitering.

- De senaste två åren har det varit tillåtet att ha 50 gram cannabis för eget bruk i Canberra, och den nya lagen som tillåter eget bruk på mellan 1 och 1,5 gram av tunga droger som kokain, heroin, amfetamin och mdma är en fortsättning på den lagstiftningen.

- Sedan cannabis tilläts 2020 har användningen hos ACT:s befolkning legat på samma nivå som tidigare och det har även frigjort tid hos polisen och domstolar.

- För budgeten 2022/23 kommer ACT-regeringen öka riktade insatser på motsvarande 92 miljoner kronor för bland annat behandlingar av "ice"-beroende och stödtjänster för familjer och vårdare till droganvändare.

Källa: ACT Government

särskilt när det finns så mycket "ice" och andra tunga droger på gatorna. Just drogfrågan kommer vara viktig inom politiken i Canberra de närmaste åren, och för Jason Taylors del innebär det även att han kandiderar för Belco-partiet i ACT:s kommande val 2024. Han promenerar genom Canberras centrum tillsammans med Bill Stefaniak som grundade Belco Party för två år sedan. Båda är överens om att fler förebyggande åtgärder måste sättas in, resurser som stoppar unga människor att testa droger.

– Anti-rökningskampanjer fungerar ju, så vi behöver förebyggande arbete även inom droger. Som det ser ut nu så ser det nästan ut som att regeringen vill att fler börjar med droger, säger Bill Stefaniak

Jason Taylor och Bill Stefaniak förklarar att droganvändare ofta har glömts bort i Australien och de vill därför genom partiet "satsa mer på utbildning i unga år".

– Nu finns det istället en stor marknad för droger, säger Bill.

För den som vill testa sina droger och ta reda på vad de verkligen innehåller finns möjligheten att göra det på en "pill testing" klinik. Under sommaren öppnade landets första, som ett pilotprojekt, i Canberra och kommer att vara öppen under ett halvår till att börja med. Drogerna som testas här är ofta inte

vad de utlovar, det kan analytikererna på kliniken bekräfta. Ketamin, till exempel, är ofta utblandat till hälften med andra tillsatser. Ännu värre är det med kokain.

– Om du vill ha tag i en dålig drog ska du skaffa "coke", säger Cassidy Whitefield som analyserar droger, där kokain ofta är den mest utblandade av dem alla.

Samtidigt är kliniken viktig för att upptäcka och förebygga direkt livsfarliga substanser som kan ha blandats i drogerna.

– De som kommer hit är glada att vi kontrollerar vad de lämnar in, klagör Cassidy.

– På så sätt slipper de dåliga reaktioner.

För Cahmas Steve Page är det viktigt att kunna testa sina substanser, och han skulle gärna vilja se att man så småningom kan köpa droger i statliga butiker, där handeln kontrolleras noga. Australien har fortfarande en lång väg att gå inom drogområdet menar han, men med Canberras avkriminalisering har landet kommit en bit på vägen.

– Nu blir det lättare att få hjälp. Det är bättre än att vara stämplad som kriminell – det hjälper ingen, säger han.

Johan Augustin

utland@gp.se